

Kulttuurijohtajan tehtävä

SL 23.01.2025 § 16
47/01.01.01.00/2024

Valmistelija Sivistystoimenjohtaja Mikko Ripatti, mikko.ripatti@savonlinna.fi, p. 044 417 4202

Selostus Sivistyslautakunta haki kokouksissaan 14.12.2023 §208 sekä 11.4.2024 § 59 kaupunginjohtajalta täyttölupaa kulttuurijohtajan viran täyttöä varten.

Tehtävän täyttöön ei saatu täyttölupaa kaupunginvaltuuston 18.12.2023 tekemän päätöksen talouden sopeuttamishjelman valmistelusta johtuen sekä kaupunginjohtajan 23.1.2024 tekemän 7/2024 § täyttölupapäätöksen perusteella. Kulttuurijohtajan tehtävää on hoidettu 1.5.2024 alkaen väliaikaisjärjestelyin Savonlinnan kaupungin talouden sopeuttamis- ja kehittämissuunnitelmasta johtuvasta yhteistoimintamenettelystä, tehtäväjärjestelyiden etukäteistarkastelusta sekä hallinrakennemallin uudistamisen valmistelusta johtuen. Savonlinnan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 28.10.2024 § 57 organisaationmuutoksen palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi. Manitusta päätöksestä johtuen edellytyksiä kulttuurijohtajan tehtävän väliaikaisjärjestelyille ei tällä hetkellä ole.

Kunnan kulttuuritoiminnasta säädetään Laissa kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019. Kulttuurijohtajan tehtäväkuva on muodostunut sekä kulttuurijohtajan että kirjastonjohtajan tehtävistä n. 50/50% työosuuksilla. Kulttuurijohtajan kulttuurin tulosalueelle on kuulunut kulttuuriin liittyvien lakisääteisten tehtävien toteuttamisen ja kirjaston lisäksi myös museon toiminta. Suurimpia avustettavia toimijoita kulttuurin alueella on Savonlinnan teatteri, johon liittyviä tehtäviä sisältyy myös kulttuurijohtajan tehtäviin.

Tehtäväkuvassa keskeisimpiä ovat olleet mm. kulttuurin tulosalueen johtaminen, kaupungin eri kulttuuritoimijoiden verkostotyö, kulttuuritoiminnan avustuksien hakuprosessi valmisteluineen, neuvotteluineen ja päätösesitysvalmisteluineen, kulttuuripolkuun liittyvä kulttuurikasvatuksen oppilaitosyhteistyö ja kulttuurialan tapahtumien suunnittelu ja koordinointi yhteistyössä kulttuurituottajan kanssa (mm. Pyhän Olavin päivä, kaupungin itsenäisyyspäiväjuhlat, Kulttuurikahvitilaisuudet, LukuLaku -lasten kirjallisuus- ja kulttuuritapahtuma, ystävyyskaupunkitoiminta), museon johtajan lähiesimiehenä toimiminen, kulttuurialan toimijoiden maakunnallinen yhteistyö sekä matkailun tapahtumatoiminnan ympärivuotistamiseen liittyvä yhteistyö elinkeinotoimen sekä tapahtumajärjestäjien kanssa, teatteriin liittyvä yhteistyö (kiinteistö/tila, teatteriavustus, vuosikokousedustaja). Apuna kulttuurijohtajalla on ollut n. 80% työosuudella kulttuurituottaja. Kulttuurituottajan keskeisenä tehtävänä on tapahtumien suunnittelu, koordinointi, käytännön järjestelyt ja tapahtumista tiedottaminen sekä Kaikukortti-yhteistyö. Kulttuurituottaja tekee myös kirjaston tapahtumiin liittyvää työtä (kulttuuritoimi 80%, kirjasto 20%).

Nykyiseen kulttuurijohtajan tehtävään sisältyy myös kirjastonjohtajan tehtävä. Kirjasto kuuluu kunnan lakisääteisiin tehtäviin ja niistä säädetään Laissa yleisistä kirjastoista 1492/2016. Kirjastonjohtajan tehtävästä säädetään lain 17 §:ssä, jossa kelpoisuusvaatimuksena on virkaan tai tehtävään soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, johtamistaito ja hyvä perehtyneisyys kirjastojen tehtäviin ja toimintaan. Pääkirjaston lisäksi

kirjastoon kuuluu kolme lähikirjastoa ja kirjastoauto. Kirjastoissa ja kulttuuritoimessa on kulttuurijohtaja ja 21 työntekijää sekä määräaikaista henkilökuntaa. Savonlinnan museossa museonjohtaja ja n. 12 työntekijää sekä määräaikaista henkilökuntaa.

Kulttuurijohtaja toimii kirjastojen ja kulttuuritoimen lähiesihenkilönä, jonka vuoksi arjen tehtäviin sisältyy verraten paljon henkilöstötehtäviä. Esihenkilötehtävien lisäksi hänen vastuullaan on kirjastopalvelut, kirjastokentällä tapahtuvien muutosten seuraaminen ja niiden kehittäminen, hankeasiat, toiminnan taloudesta vastaaminen, alueellisessa kirjastoverkossa toimiminen sekä henkilöstön osaamisesta huolehtiminen. Kulttuurijohtaja kuuluu sivistyspalveluiden johtoryhmään. Informaatikko hoitaa tiettyjä kirjastoammattillisia tehtäviä, jotka yleensä kuuluvat kirjastonjohtajalle, kuten tilastointi ja raportointi sekä Lumme-ohjausryhmän jäsenen tehtävä (kokoontuu viikoittain). Informaatikko tekee myös hallintoon ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Työajasta 30% on asiakaspalvelua. Informaatikko on tehnyt vuodesta 2021 alkaen osa-aikatyötä, mikä on osaltaan lisännyt kulttuurijohtajan vastuita.

Kulttuurijohtajan tehtäväkokonaisuuden hoitamisen kannalta on selvitetty ja arvioitu eri vaihtoehtoja tehtävien uudelleen järjestelemiseksi.

1. Toiminnan jatkaminen nykyisellä johtamisjärjestelyllä

Kulttuurijohtaja hoitaa kulttuurin tulosalueen ja kirjaston tehtävän kuten tähänkin saakka. Hallintosääntömuutosta ja tehtävän uudelleenorganisointia ei tarvita. Tehtäväkokonaisuuksien yhdistämistä on arvioitu tältä osin tarkemmin kolmannen vaihtoehdon yhteydessä. Henkilöstövaikutukset ovat kustannusneutraaleja.

2. Kulttuurijohtajan ja tapahtumapäällikön tehtävien yhdistäminen yhdeksi kokonaisuudeksi

Kulttuurijohtajan tehtävien laajuus on n. 0,5 htv, tapahtumapäällikön tehtäväkokonaisuuden mitoitus 1 htv edellyttäisi tehtävien karsimista ja/tai siirtämistä eri toimialojen kesken.

Tapahtumapäällikön tehtäviin kuuluu keskeisenä kehittää ja johtaa kaupungin ympärivuotista tapahtuma- ja elämyskokonaisuutta sekä hallintosäännön mukaan vastata ja päättää matkailuun liittyvistä asioista. Tehtäviin kuuluu uusien matkailua tukevien tapahtumien mahdollistaminen sekä matkailu- ja tapahtumakumppanuuksien neuvottelu ja päätöksenteko. Työ pitää sisällään mm. tapahtumapalveluiden kokonaisuuden kehittämistä kuten kumppanuuksien hakemista ja neuvottelua, viestinnän- ja markkinoinnin asioita, tapahtumatoimijoiden tapaamisten organisoimista, kontakteja eri sidosryhmiin paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnan tasolla. Tapahtumapäällikkö on ollut mukana myös mm. kulttuuriavustuksien yhteistyöneuvotteluissa, Olavinlinna 550-juhlavuoden suunnittelussa, kulttuurikahvitilaisuuksien järjestelyissä ja luovan-alan sekä elinkeinotoimijoiden yhteistyötapahtuma pikatreffien suunnittelussa ja koko tapahtuman alulle laittamisessa. Työhön kuuluu poikkihallinnollisen tapahtumatoiminnan ohjausryhmän puheenjohtajana toimiminen ja laaja-alainen sidosryhmätyö erilaisten tapahtuma- ja matkailutoimijoiden sekä muiden verkostojen kanssa. Tehtäviin kuuluu myös elinvoimapalveluiden avustuksien valmistelu ja koordinointi sekä poikkihallinnollinen kaupungin avustustyöryhmän kokoaminen. Myös tapahtumapäällikkö toimii teatterin tilatyöryhmässä ja on konsernivastuuhenkilönä Savonlinnasali Oy:ssä. Tehtäviin kuuluu tällä hetkellä myös European Region of Gastronomy-

2024 hankkeen ohjausryhmässä varapuheenjohtajana toimiminen. Lisäksi tapahtumapäällikkö on mukana käytännön työssä yhdessä Savonlinnan seudun matkailu Oy:n ja Sakke ry:n sekä alueen sidosryhmien kanssa matkailun kehittämiseksi.

Tapahtumapäällikkö on aloittanut virassaan keväällä 2023. Kyseistä osa-alueetta ja tehtäviä ei ole aiemmin kaupungilla ollut ja tällä hetkellä niistä vastaa yksi kokoaikainen 100% työajalla oleva henkilö. Virka on perustettu kaupungin ympärivuotiseen tapahtumien ja matkailualan kehittämiseen liittyen kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi valtuuston linjausten mukaisesti. Palkkaukseen sekä käytännön työhön on osoitettu myös riittävä määräraha. Panostaminen tapahtuma-alan kehittämiseen on suurin yksittäinen toimenpide kaupungin matkailun ympärivuotistamiseen, joka on kaupungin strateginen tavoite.

Kulttuuri- ja tapahtumapäällikön tehtävien yhdistäminen aiheuttaisi tapahtumatoiminnan ja matkailun ympärivuotistamiseen asetettujen tavoitteiden uudelleen määrittelyn. Järjestely jättää avoimeksi tapahtumapäälliköltä siirrettävien tehtävien hoitamiseen tarvittavan henkilöresurssin kulttuurijohtajan tehtävien hoitamisen mahdollistamiseksi. Järjestely edellyttää nykyisessä hallintomallissa myös tehtäväkokonaisuuden uudelleensijoittumista sivistustoimen ja elinkeinotoimen kesken ja edelleen hallintosääntötason tarkastelun, työnjohdollisten toimintojen uudelleen järjestämisen näiden välillä sekä toimintamäärärahojen uudelleen kohdentamisen. Lisäksi olisi arvioitava, millaisia vaikutuksia valmisteluvastuu kahden eri toimielimen päätöksentekoa varten toisi mukanaan. Järjestely edellyttää myös erillisen kirjastonjohtajan tehtävän täyttämistä. Henkilöstövaikutuksiltaan ratkaisu olisi kustannusneutraali.

3. Kulttuuri- ja museonjohtajan tehtävien yhdistäminen yhdeksi kokonaisuudeksi

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) on hyvin lähellä museolakia. Niihin liittyvät toiminnot ovat myös saman tulosalueen alaisuudessa sivistystoimialalla. Kuntien kulttuuritoimintaa säätelevän lain tavoitteita ovat tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen; edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen; vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin; luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtina ovat demokratia, asukaslähtöisyys, tasa-arvo, kestävä kehitys sekä kulttuurinen moninaisuus ja vuoropuhelu.

Vastaavasti Museolain (314/2019) keskeinen tavoite on ylläpitää ja vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen ymmärrystä ja osallisuutta kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä; edistää kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen säilymistä tuleville sukupolville; edistää yhteisöllisyyttä, jatkuvuutta ja kulttuurista moninaisuutta ja edistää sivistystä, hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja demokratiaa. Museotoiminnan tarkoituksena on kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen sekä kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen, yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Kulttuuri- ja museolain toteuttaminen sivuavat monessa kohtaa toisiaan muodostaen lakisääteisten tavoitteiden ja sisältöjen sekä kaupungin hallintosäännön mukaisten tehtävien osalta keskenään luontevan tehtäväkokonaisuuden.

Kirjastonjohtajan tehtävä perustuu kirjastolakiin. Savonlinnan kaupungin kirjastot puolestaan muodostavat eri toimipisteineen ja henkilökunnan määrältään suhteellisen mittavan kokonaisuuden. Tämä huomioituna kirjaston kirjastolain mukaisiin kunnan lakisääteisiin ja kirjaston yhteiskunnallisesti merkittäviin erityistehtäviin puoltaisi erillistä kirjastonjohtajan tehtävää, mikä edellyttäisi kirjastoon oman kirjastojohtajan palkkaamista, koska tällä hetkellä ei ole kaikki kelpoisuuskaavat täyttävää tekijää.

Savonlinnaan kooltaan vertailukelpoisten kaupunkien tehtäväjärjestelyissä esimerkiksi Riihimäellä, Kuusamossa, Kaarinassa, Loviisassa ja Nurmijärvellä on erikseen kirjastonjohtaja. Lisämessä on vastaava tehtäväjärjestely kuin Savonlinnassa nykyisin. Imatralla on erikseen kulttuuri- ja oppimiskeskuksen päällikkö. Mikkelissä ja Kirkkonummella on erikseen kulttuuri- ja kirjastopäälliköt.

Savonlinnan kaupungin hallintosäännön 76 §:ssä kulttuurijohtajan tehtävä sisältää kulttuuri- ja kirjastonjohtajan tehtävät. Mikäli kulttuurijohtajan tehtäväkokonaisuutta muutettaisiin siten, että siihen sisällytettäisiin kirjastonjohtajan tehtävien sijaan museonjohtajan tehtävät, tämä edellyttäisi hallintosäännön muutosta ja tarkistamista tältä osin. Henkilöstövaikutuksiltaan ratkaisu olisi kustannusneutraali.

Toimivalta	Hallintosääntö 9 luku 64§
Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi kulttuurijohtajan tehtävään liittyvän valmistelun ja päättää valmistelun jatkamisesta selostusosan mukaisesti siten, että kulttuuri- ja museonjohtajan tehtävät yhdistettäisiin yhdeksi kokonaisuudeksi ja kirjastoon tulisi kirjastonjohtaja.
Käsittely	<p>Sanna Nieminiitty teki seuraavan, Ossi Blomeruksen, Markku Ihalaisen ja Luise Lieflander-Leskisen kannattaman muutosehdotuksen:</p> <p><i>” Sivistyslautakunta merkitsee tiedoksi kulttuurijohtajan tehtävään liittyvän valmistelun ja pyytää lisätietoja eri vaihtoehtojen talousvaikutuksista sekä henkilöstön kuulemista.”</i></p> <p>Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, oli asiasta suoritettava äänestys.</p> <p>Suoritettussa äänestyksessä esittelijän päätösehdotuksen puolesta annettiin 3 (kolme) jaa-ääntä (Jari Smedberg, Satu Jalvanti-Hannikainen, Kirsi Visunen) ja jäsen Sanna Nieminiityn muutosehdotuksen puolesta 6 (kuusi) ei-ääntä (Markku Ihalainen, Timo Lajunen, Outi Kuikka, Sanna Nieminiitty, Ossi Blomerus, Luise Lieflander-Leskinen).</p> <p>Puheenjohtaja totesi jäsen Sanna Nieminiityn muutosehdotuksen tulleen valituksi.</p>
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi jäsen Sanna Nieminiityn muutosehdotuksen.
Tiedoksi	Henkilöstöpalvelut

Toimenpiteet

Sivistysvirasto